

43 T 19/2007

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Brauna a přísedících Lucie Markové a J. Mitošinky v hlavním líčení konaném dne 1. listopadu 2007 v Praze

t a k t o :

obžalovaná

JUDr. L. P.,

roz. B., nar. xxx v Xxx, xxx, trvale bytem Xxx, Xxx, Xxx,

j e v i n n a , ž e

od 31.5.1950 do 8.6.1950 v Praze 4, nám. Hrdinů 1300, se spolu s již nežijícími prokurátory JUDr. J. U., JUDr. J. V., JUDr. J. K. a A. H. a soudci JUDr. K. T., JUDr. O. M., JUDr. K. B., M. K., J. P. podílela jako prokurátorka tehdejší Státní prokuratury na zastupování obžaloby v hlavním přelíčení proti obžalované JUDr. M. H., nar. xxx a spol., která byla u tehdejšího Státního soudu v Praze vedena pod sp.zn.: Or I/VII-65/50, přičemž postupovala v rozporu s tehdy platnými ustanoveními §§ 3, 30, 34 a dalšími zákona č. 119/1873 ŘZ, když si byla vědoma toho, že o vině a trestu obžalovaných rozhodly již před tímto přelíčením a nezávisle na jeho průběhu mimosoudní orgány a toto přelíčení slouží jen k vyvolání dojmu zákonnosti trestního řízení, jehož jediným cílem byla fyzická likvidace obžalovaných, v důsledku čehož byla rozsudkem Státního soudu v Praze sp.zn.: Or I/VII-65/50 ze dne 8.6.1950 odsouzena JUDr. M. H., nar. xxx, k trestu smrti, J. B., nar. xxx, k trestu smrti, JUDr. O. P., nar. xxx, k trestu smrti, Z. K., nar. xxx, k trestu smrti, JUDr. J. N., nar. xxx, na doživotí, JUDr. J. H.,

nar. xxx, na doživotí, F. P., nar. xxx, na doživotí, A. K., nar. xxx, na doživotí, JUDr. B. H., nar. xxx, k trestu těžkého žaláře na dobu 28 let, JUDr. Z. P., nar. xxx, k trestu těžkého žaláře na dobu 25 let, JUDr. J. K., nar. xxx, k trestu těžkého žaláře na dobu 22 let, F. Z., nar. xxx, k trestu těžkého žaláře na dobu 20 let a V. D., nar. xxx, k trestu těžkého žaláře na dobu 15 let, přičemž tresty smrti byly vykonány v ranních hodinách dne 27.6.1950 na nádvoří věznice Státního soudu v Praze,

t e d y

společným jednáním více osob jiného úmyslně usmrtila, čin spáchala na více osobách a na jiném pro jeho politické přesvědčení,

t í m s p á c h a l a

trestný čin vraždy podle § 219 odst. 1, odst. 2 písm. a), g) tr. zákona ve spolupachatelství ve smyslu ustanovení § 9 odst. 2 tr. zákona

a o d s u z u j e s e

podle § 219 odst. 2 tr. zákona, za použití § 40 odst. 1 tr. zákona, k trestu odnětí svobody v trvání **8 (osm) let**.

Podle § 39a odst. 3 tr. zákona se pro výkon trestu zařazuje do **věznice s dozorem**.

O d ů v o d n ě n í

V hlavním líčení byly zjištěny a prokázány skutečnosti odůvodňující skutkové a právní závěry obsažené ve výroku tohoto rozsudku.

Bylo zjištěno a prokázáno, že obžalovaná JUDr. L. P. od 31.5.1950 do 8.6.1950 v Praze 4, nám. Hrdinů 1300, se spolu s již nežijícími prokurátory JUDr. J. U., JUDr. J. V., JUDr. J. K. a A. H. a soudci JUDr. K. T., JUDr. O. M., JUDr. K. B., M. K., J. P. podílela jako prokurátorka tehdejší Státní prokuratury na zastupování obžaloby v hlavním přelíčení proti obžalované JUDr. M. H., nar. xxx a spol., která byla u tehdejšího Státního soudu v Praze vedena pod sp.zn.: Or I/VII-65/50, přičemž postupovala v rozporu s tehdy platnými ustanoveními §§ 3, 30, 34 a dalšími zákona č. 119/1873 ŘZ, když si byla vědoma toho, že o vině a trestu obžalovaných rozhodly již před tímto přelíčením a nezávisle na jeho průběhu mimosoudní orgány a toto přelíčení slouží jen k vyvolání dojmu zákonnosti trestního řízení, jehož jediným cílem byla fyzická likvidace obžalovaných, v důsledku čehož byla rozsudkem Státního soudu v Praze sp.zn.: Or I/VII-65/50 ze dne 8.6.1950 odsouzena JUDr. M. H., nar. xxx, k trestu smrti, J. B., nar. xxx, k trestu smrti, JUDr. O. P., nar. xxx, k trestu smrti, Z. K., nar. xxx, k trestu smrti, JUDr. J. N., nar. xxx, na doživotí, JUDr. J. H., nar. xxx, na doživotí, F. P., nar. xxx, na doživotí, A. K., nar. xxx, na doživotí, JUDr. B. H., nar. xxx, k trestu

těžkého žaláře na dobu 28 let, JUDr. Z. P., nar. xxx, k trestu těžkého žaláře na dobu 25 let, JUDr. J. K., nar. xxx, k trestu těžkého žaláře na dobu 22 let, F. Z., nar. xxx, k trestu těžkého žaláře na dobu 20 let a V. D., nar. xxx, k trestu těžkého žaláře na dobu 15 let, přičemž tresty smrti byly vykonány v ranních hodinách dne 27.6.1950 na nádvoří věznice Státního soudu v Praze.

Obžalovaná využila svého práva k věci nevyprovídat, neboť se v této záležitosti vyjádřila již dříve a pro svůj současný zdravotní stav ani není schopna se k věci vyjadřovat.

Svěděk **M. M.** k věci vypověděl, že si nevzpomíná, že by probíhala instruktáž ve věci „Direktoria“. Sám se takové instruktáže neúčastnil. V roce 1950 žádná konkrétní spolupráce mezi vyšetřovateli StB a prokurátorem nebyla. Prokurátoři v té době nemohli vyslýchat obviněné ani bez přítomnosti StB. Nevzpomíná si, že by se ve věci „Direktoria“ konaly každodenní porady. Pokud si dobře vzpomíná, měl v době procesu zajistit vnější ostrahu budovy soudu.

Obžalovaná JUDr. L. P. prostřednictvím své obhájkyň doložila do spisového materiálu kopie dobového tisku a dále své vyjádření, ze kterého vyplývá, že pracovala v plné podřízenosti, veškeré její konání bylo kontrolováno nadřízenými. Kdyby konala jinak, bylo by to v rozporu s tehdy platnými právními předpisy. Navíc v té době byla ještě studující právnické fakulty. Nebylo jí známo, že tresty byly dohodnuty předem, byla přesvědčena o vině obviněných. Dějala pouze svou práci v intencích svého nadřízeného. Tresty pro obžalované stanovil soud I. stupně, byly potvrzeny soudem II. stupně. Ani prezident republiky neudělil milost. O vině obžalovaných byla přesvědčena polovina národa a dávala to najevo svými dopisy a rezolucemi.

Tato obhajoba je vyvracena následujícími důkazy.

Součástí spisového materiálu je zpráva o výsledku šetření JUDr. H., JUDr. N., JUDr. P. a spol. k 11. únoru 1950, v níž je hodnocena důkazní situace.

Z obžaloby Státní prokuratury v Praze sp.zn.: Pst 774/50 ze dne 22.5.1950 bylo zjištěno, že obžaloba byla podána na JUDr. M. H., nar. xxx, JUDr. J. N., nar. xxx, JUDr. J. H., nar. xxx, F. Z., nar. xxx, F. P., nar. xxx, J. B., nar. xxx, A. K., nar. xxx, JUDr. O. P., nar. P., Z. K., nar. xxx, JUDr. Z. P., nar. xxx, V. D., nar. xxx, JUDr. B. H., nar. xxx a JUDr. J. K., nar. xxx. Obžaloba byla adresována Státnímu soudu v Praze. Všichni obvinění měli spáchat zločin velezrady podle § 1 odst. 2 (odst. 1 písm.c) zákona číslo 231/48 Sb. a podle § 1 odst. 3 písm. b) zákona číslo 231/48 Sb., obv. Z., P. a B. také podle § 1 odst. 3 písm. c) zákona číslo 231/48 Sb. Dále pak měli všichni obvinění spáchat zločin vyzvědačství podle § 5 odst. 1, 2 písm. c) zákona číslo 231/48 Sb., JUDr. M. H., JUDr. J. N., JUDr. J. H., F. P., A. K., JUDr. O. P. a Z. K. též podle § 5 odst. 2 písm. d) písm. e) zákona číslo 231/48 Sb., JUDr. J. H. také podle § 5 odst. 2 písm. b) zákona číslo 231/48 Sb. Všichni obvinění měli být potrestáni podle § 5 odst. 2 zákona číslo 231/48 Sb., s použitím § 34 tr. zákona. U všech obviněných bylo navrženo použití ustanovení §§ 47, 48 a 52 zákona číslo 231/48 Sb.

Dle záznamu vypracovaného 4. dubna 1950 se dne 3. dubna 1950 sešla v budově Ministerstva vnitra smíšená komise Ministerstva spravedlnosti a vnitra, aby projednala přípravy na veřejný proces s „Direktoriem“. Za Ministerstvo spravedlnosti byli přítomni Dr. Č. a Dr. K., za Ministerstvo vnitra ministr Nosek, plk. Z., K. Š. a tajemník komise M.. Komise se mimo jiné zabývala možnostmi kompromitace některých ministrů, aktivních

poslanců a funkcionářů v procesním projednávání před veřejností. Bylo dohodnuto tyto možnosti **eliminovat přípravou jednotlivců k procesu**, vedením procesu a vyhlášením části procesu za tajné přelíčení. Bylo usneseno zapojit určité prokurátory do přípravných prací k veřejnému procesu.

Dle nedatované situační zprávy ve věci „Direktorium“, převzalo Ministerstvo spravedlnosti za úkol v přípravném vyšetřování ustavit vedoucí skupinu prokurátorů, kterou tvořili JUDr. U., JUDr. K., JUDr. V., H. a B.. Až na JUDr. V. měli všichni vejít ve styk s vnitřem, převzít materiál a pokračovat v jeho studiu.

Dne 29.4.1950 byl Ministerstvu spravedlnosti adresován přípis Státního prokurátora, dle něhož měl být stanoven ve věci „Direktoria“ dne 14.4.1950 za přítomnosti náměstka ministra Dr. K. K., náměstka generálního prokurátora Dr. V. A. a vedoucích soudruhů od státní prokuratury a státního soudu operativní plán. L. B. je zde charakterizována jako absolventka PŠP, která se osvědčila v několika větších věcech a vynikla jako dobrý řečník v procesech v Hodoníně (V. a spol.) a v procesu s řádovými kněžími. Z tohoto přípisu je zřejmé, že ve věci byla ustanovena tzv. vedoucí skupina prokurátorů a zároveň byl navržen senát v trestní věci „Direktoria“.

Součástí spisového materiálu je zpráva o stavu příprav k veřejnému procesu s „Direktoriem“ datovaná dne 21.4.1950. Dle této zprávy měla vyšetřující skupina přikročit k vypracování **schémat konečných protokolů**, jak pro obžalované, tak i pro svědky. Bylo rozhodnuto do veřejného procesu začlenit i případ JUDr. K., kompromitující západní diplomaty a zastupitelská místa kapitalistických států v Praze. Spolupráce mezi Státní bezpečností a stanovenými prokurátory Státního soudu byla zahájena a došlo ke dvěma poradám. Dosud se nepodařilo agenturně obsadit všechny obžalované osoby a svědky. Dosavadní výsledky agentury ukazují, že JUDr. N., JUDr. H., JUDr. P., P. a jiní budou vypovídat podle protokolů vyšetřujících orgánů Státní bezpečnosti.

Ze situační zprávy Ministerstva spravedlnosti ve věci „Direktoria“ ze dne 2.5.1950 bylo zjištěno, že vedoucí skupina prokurátorů ve složení JUDr. U., JUDr. K., JUDr. V., L. B. a A. H. studují předběžné protokoly. Protokoly, které budou součástí trestního oznámení a soudních spisů, budou koncipovány teprve po 1. květnu 1950 na Ministerstvu vnitra.

Dle zápisu o poradě ve věci „Direktoria“ ze dne 3.5.1950, konané na Ministerstvu vnitra, Ministerstvo vnitra dokončí do 6.5.1950 konečnou redakci protokolů obžalovaných a svědků. Obžalovací spis bude vypracován ve spolupráci vyšetřovací skupiny vnitra a vedoucí skupiny prokurátorů do 13.5.1950. Obžalovací spis bude předložen k politickému schválení, které bude projednáno do 15.5.1950. Termín zahájení procesu je stanoven na 30.5.1950 a doba trvání procesu stanovena na 8 - 10 pracovních dnů. Bezpodmínečně musí být proces, včetně vynesení rozsudku, skončen nejpozději do 15.6.1950.

Z úředního záznamu ze dne 14.5.1950 podepsaného JUDr. U. a JUDr. K. bylo zjištěno, že vypracování hrubého konceptu obžaloby proti JUDr. M. H. a spol. se zúčastnili JUDr. J. U., JUDr. J. K., L. B. a od velitelství Státní bezpečnosti J. K..

Součástí spisového materiálu je zápis o poradě ve věci „Direktorium“, konané na Ministerstvu spravedlnosti dne 17.5.1950. Poradu řídil Dr. K. za účasti Dr. R., B., H., JUDr. T., JUDr. U., JUDr. A., JUDr. Z., JUDr. V. a JUC. N.. Prokurátoři i předseda senátu si musí připravit otázky, jak k jednotlivým obviněným, tak ke svědkům. Prokurátorce B. byli

přidělení obvinění K. s P.. Před procesem bude třeba provést individuální instruktáž obhájců z toho hlediska, aby provokačními nebo zbytečnými návrhy neohrozili politický účín procesu, přičemž ovšem bude třeba na druhé straně zajistit, aby obhájci úplnou pasivitou nepůsobili provokačním dojmem nesvobodné advokacie. Zahájení procesu je plánováno na 30.5.1950 a doba trvání nejvýše 10 dnů včetně vynesení rozsudku. Závěrečné řeči pronesou prokurátoři V., U. a B.. Prokurátorka B. provede v závěru morální odsouzení zločinné činnosti reakce a obžalovaných a zaměří svou řeč především na ženy. Základní myšlenky závěrečných návrhů měly být vypracovány do 24.5.1950 a předloženy Dr. K. k politickému projednání.

Ze zprávy státního prokurátora ze dne 19.5.1950 adresované Ministerstvu spravedlnosti bylo zjištěno, že v prvních pěti dnech procesu byly plánovány výslechy obžalovaných, šestý a sedmý den byly plánovány výslechy 20-ti svědků, osmý den měly být provedeny posudky znalců a řeč prokurátorů, devátý den vynesen rozsudek.

Součástí spisového materiálu je přípis datovaný dnem 26.5.1950, adresovaný Ministerstvu spravedlnosti výhradně k rukám Dr. K. K.. Přípis je podepsán Státním prokurátorem s neidentifikovatelnou parafou. V přípisu je uvedeno mimo jiné následující. „K příkazu, abychom po prostudování trestní věci „D“ podali po ryze odborné stránce zhodnocení trestné činnosti jednotlivých obviněných z hlediska trestních sazeb, podávám po poradě se **všemi intervenujícími prokurátory** tuto zprávu. H. - absolutní trest, N. - absolutní trest, H. - absolutní trest, Z. - 20 roků, P. - 25 roků-doživotí, B. - 20-25 roků, K. - absolutní trest, P. - absolutní trest, K. - absolutní trest, P. - 20 roků, D. - 15-20 roků, H. - 15-20 roků, K. -15-20 roků.“ Tento přípis je opatřen rukopisnými poznámkami. U H. je uveden výkon, u N. přeměna, u H. doživotí, u B. je škrtnut nepodmíněný trest odnětí svobody a připsán výkon. Dále jsou rukopisně zmíněny výměry nepodmíněných trestů odnětí svobody. Dle přípisu měl být poradě přítomen náměstek generálního prokurátora JUDr. A. a předseda státního soudu JUDr. R. s náměstkem předsedy JUDr. Č.. Mělo být jasné, že po provedeném přelíčení a po pečlivém politickém zhodnocení celé věci budou skutečné sazby odlišné od tohoto posudku, ve kterém je přihlíženo výhradně jen ke skutkovému stavu, velký počet absolutních trestů je neúnosný.

Z dalšího přípisu adresovaného Ministerstvu spravedlnosti dne 26.5.1950 bylo zjištěno, že instruktáže dne 27.5.1950 ve věci „D“ na Ministerstvu spravedlnosti se mimo jiné měli zúčastnit ze Státní prokuratury JUDr. Z., JUDr. U., JUDr. K., B., H. a JUDr. V., ze Státního soudu JUDr. R., JUDr. Č., JUDr. T., JUDr. M. a soudci z lidu Ing. T., J. P. a J. K..

Z rozsudku Státního soudu v Praze sp.zn.: ORI/VII 65/50 bylo zjištěno, že Státním soudem po hlavním přelíčení provedeném ve dnech 31.5. - 8.6.1950 byl JUDr. M. H. uložen trest smrti, J. B. trest smrti, JUDr. O. P. trest smrti, Z. K. trest smrti, JUDr. J. N. trest těžkého žaláře na doživotí, JUDr. J. H. trest těžkého žaláře na doživotí, F. P. trest těžkého žaláře na doživotí, A. K. trest těžkého žaláře na doživotí, JUDr. B. H. trest těžkého žaláře na dobu 28 roků, JUDr. Z. P. trest těžkého žaláře na dobu 25 roků, JUDr. J. K. trest těžkého žaláře na dobu 22 roků, F. Z. trest těžkého žaláře na dobu 20 roků, V. D. trest těžkého žaláře na dobu 15 roků.

Do spisového materiálu je založeno zhodnocení procesu podepsané L. B.. V bodě 1 je uvedeno, že přípravě procesu bylo věnováno poměrně hodně času, zdá se, že tento čas nebyl dostatečně dobře využit. Spousta času byla věnována protokolům predběžným, které byly velmi obsírné a nedávaly obraz o celé věci a naopak sváděly k tomu, abychom se (myšleno prokurátoři) věnovali příliš podrobnostem a odchylkám ve skutkovém ději.

Pisatelka se domnívá, že by bylo místo toho vhodnější důkladné politické školení zaměřené k procesu, ke kterému se takto přistoupilo až těsně před procesem. V bodě 3 zhodnocení pak pisatelka konstatuje velmi dobrou spolupráci se Státní bezpečností při procesu. Státní bezpečnosti je nejvíce třeba děkovat, že proces dopadl dobře.

Ze zprávy adresované Státním prokurátorem Generální prokuratury dne 12.6.1950 sp.zn.: Pst I 774/50 bylo mimo jiné zjištěno, že všichni obžalovaní kromě JUDr. M. H., J. B., JUDr. O. P. a Z. K. trest přijali. Proti rozsudku podal Státní prokurátor odvolání pro nízké výměry trestů mimo shora uvedených a současně požádal o doručení spisu a opisu rozsudku k odůvodnění odvolání. Hlavnímu přelíčení předsedal JUDr. T. a obžalobu zastupovali JUDr. J. U., JUDr. J. V., JUDr. J. K., L. B. a A. H..

Z přípisu adresovaného Státnímu soudu v Praze ze dne 20.6.1950 sp.zn.: Pst I 774/50 bylo zjištěno, že státní prokurátor vzal odvolání zpět.

Z usnesení Nejvyššího soudu v Praze ze dne 24.6.1950 sp.zn.: To 463/50 bylo zjištěno, že odvolání obžalovaných JUDr. O. P., Z. K., JUDr. M. H. a J. B. byla zamítnuta.

Ze souvisejícího rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 24.6.1950 sp.zn.: To 463/50 bylo zjištěno, že Nejvyšší soud nedoporučil shora uvedené odsouzené milosti prezidenta republiky.

Součástí spisového materiálu je návrh ministra spravedlnosti JUDr. Štefana Raise na neudělení milosti JUDr. M. H., J. B., JUDr. O. P. a Z. K. datovaný dnem 26.6.1950 sp.zn.: T 390/50-III/1. Tento návrh je opatřen ručně psaným textem: Schvaluji tento návrh, v Praze dne 26.6.1950 a podpisem Gottwald.

Z úředního záznamu sp.zn.: ORI/VII 65/50 o výkonu trestu smrti bylo zjištěno, že trest smrti na odsouzených byl vykonán v ranních hodinách dne 27.6.1950, mimo jiné za přítomnosti státních prokurátorů B. a H..

Dle zprávy o procesech proti záškodnickému spiknutí ze dne 9.11.1950 zaslané Ministerstvu spravedlnosti v Praze, kterou vypracovala Státní prokuratura v Praze, se Ministerstvo spravedlnosti postaralo o to, aby prokurátoři a všichni členové senátu byli na svůj úkol především politicky dostatečně připraveni. Koncepce obžaloby byla přednesena na ÚV KSČ soudruhu B., kde v podstatě byl postup Ministerstva spravedlnosti a Státní prokuratury schválen. Po přípravách vypracovali prokurátoři JUDr. U., JUDr. K. a B. obžalobu, která byla revidována Generální prokuraturou a Ministerstvem spravedlnosti. Hlavní přelíčení bylo do všech podrobností předem připraveno. Otázka politického zajištění a řízení procesu byla prodiskutována již před podáním obžaloby se soudruhem B. a jinými vedoucími soudruhy strany. Před zahájením hlavního přelíčení bylo konáno na Ministerstvu spravedlnosti několik porad za předsednictví Dr. K. a za účasti všech členů senátu, tedy i soudců z lidu, intervenujících prokurátorů a členů Státní bezpečnosti, kteří případ realizovali. Na těchto poradách byly probrány všechny otázky a eventuality, které se mohly vyskytnout v průběhu hlavního přelíčení při výpovědi obviněných nebo svědků. Bylo pamatováno na možnosti překvapení, které by vzešly z obhajoby obviněných, byla připravena spolupráce předsedy senátu s prokurátory, aby nedošlo ke křížení otázek. Byly stanoveny zásady řízení procesu, jak ze strany senátu, tak i prokurátorů, přičemž bylo dbáno toho, aby prokurátoři zasahovali otázkami tak vhodně, aby nerušili předsedovu linii vedení procesu. Během hlavního přelíčení se projevívaly příznivé výsledky této přípravy, neboť hlavní přelíčení probíhalo podle plánu. Během procesu až do vynesení rozsudku byla každý den po skončení

jednání konána na Státní prokuratuře porada za účasti náměstka ministra Dr. K., který celý proces celý osobně řídil, státního prokurátora, předsedy Státního soudu, členů senátu, prokurátorů a vedoucích orgánů Státní bezpečnosti. Na těchto poradách byl hodnocen kriticky průběh jednání a činěny přípravy na příští den. Příslušníci Státní bezpečnosti sdělovali prokurátorům a senátu pravidelně výsledky průzkumu a chování a postojů obviněných a upozorňovali, co lze očekávat při jejich dalším vystoupením před soudem. Na těchto poradách bylo též stanoveno, jakým způsobem budou předseda senátu a prokurátoři postupovat při vedení procesu. Spolupráci Státní bezpečnosti je třeba zvláště kladně hodnotit, neboť je jí nutno přičíst, že bylo zabráněno všem rušivým jevům a překvapení v průběhu jednání. Zpráva o procesech proti záškodnickému spiknutí zmiňuje tzv. okrajové procesy a uvádí, že stinnou stránkou procesů byla opět obhajoba advokátů. Tito si namnoze neuvědomovali svou funkci v lidově demokratické justici. Svou činnost nechápali z hlediska třídního a často obhajovali trestný čin, výsledky řízení zcela prokázány, bez ohledu na osobu pachatele a jeho třídní profil. Vzhledem k důležitosti právního zastoupení obviněných a řádné obhajoby osob stíhaných pro těžké politické delikty před Státním soudem, je naprosto nutné, aby seznamy advokátů, oprávněných k obhajobě před Státním soudem, byly od příslušných činitelů prozkoumány, aby osoby, které neprojevují snahu pochopit svou funkci v lidově demokratické justici, byly ze seznamu advokátů odstraněny a aby byly nahrazeny osobami jinými, u kterých je záruka politického uvědomění a správné motivace obhajoby.

Součástí spisového materiálu je stížnost pro porušení zákona ze dne 22.7.1968 sp.zn.: 1 Tp 669/68, adresovaná prezidiu Nejvyššího soudu v Praze. Tato stížnost pro porušení zákona po citaci zákonných ustanovení trestního řádu z roku 1873 účinného v době řízení mimo jiné uvádí, že odůvodnění rozsudku ve věci obv. JUDr. M. H. a spol. nesplňuje požadavky zákona. Skutková zjištění pojatá do rozsudku jsou na mnoha místech tak kusá, že z nich nelze pochopit bližší časové, místní, osobní a věcné souvislosti, nezbytné pro posouzení účasti jednotlivých obviněných na činnosti, která je předmětem řízení. Soud v odůvodnění rozsudku sice vyjmenovává jednotlivé důkazy, na jejichž základě dospěl k závěru o vině obviněných, avšak v rozsudku pak dále až na výjimky neuvádí, které skutečnosti a z kterých důkazů zjistil. Soud dále v odůvodnění rozsudku neuvádí obhajobu obviněných v celé šíři a tak, jak byla jednotlivými obviněnými uplatněna a konstatuje doznání i těch okolností, které obvinění skutkově buď vůbec nedoznali nebo jimž ve své obhajobě dávali podstatně jiný smysl, v důsledku toho pak soud obhajobu obviněných v celé šíři ani nehodnotil. V odůvodnění rozsudku není obsaženo stanovisko soudu ani k dalším provedeným důkazům, zejména výpovědím těch svědků, jejichž výpověď prospívala obviněným. V důsledku těchto vad odůvodnění je rozsudek bývalého Státního soudu v mnoha směrech nepřezkoumatelný. Bývalý Státní soud nepostupoval pečlivě a důsledně ani při výslechu obviněných a svědků a při protokolaci jejich výpovědí. V mnoha případech nebyl výslech obviněných a svědků zaměřen k důležitým okolnostem, ač vyslychané osoby podle jiných důkazů měly být na věci přímo zúčastněny nebo alespoň o dané okolnosti informovány. Soud neprovedl celou řadu důkazů, zejména výslechem svědků, jejichž provedení bylo nezbytně nutné k objasnění i základních okolností posuzovaného případu. Uvedené nedostatky ve svém souhrnu vyvolávají závažnou pochybnost o tom, zda soud byl při projednávání a rozhodování této trestní věci veden snahou zjistit objektivní pravdu a zda napadeným rozsudkem byl zjištěn skutečný stav věci. K vážnému porušení procesních předpisů došlo i ve stádiu přípravného řízení, poněvadž na obviněné nebyla řádně uvalena vazba, vyšetřování bez zákonného podkladu prováděli vyšetřovatelé Ministerstva vnitra, ač je měl provádět vyšetřující soudce a konečně obviněným nebyla vůbec doručena obžaloba.

Z rozsudku prezidia Nejvyššího soudu sp.zn.: PERZ 56/68 ze dne 30.7.1968, navazujícího na stížnost pro porušení zákona, bylo zjištěno, že usnesením Nejvyššího soudu ze dne 24.6.1950 sp.zn.: To 463/50, jímž byla zamítnuta odvolání obviněných JUDr. M. H., JUDr. O. P., Z. K. a J. B. proti rozsudku bývalého Státního soudu v Praze ze dne 8.6.1950 sp.zn.: ORI/VII 65/50, jímž tito obvinění byli uznáni vinnými zločinem velezrady podle § 1 odst. 2 /odst. 1 písmeno a), c)/ odstavce 3 písm. b), J. B. též podle § 1 odst. 3 písm. c) zákona číslo 231/1948 Sb. a zločinem vyzvědačství podle § 5 odst. 1, 2 písm. c), obvinění JUDr. M. H., JUDr. O. P. a Z. K. též podle § 5 odst. 2 písm. d), e), citovaného zákona a v řízení, jež těmto rozhodnutím předcházelo, byl v neprospěch obviněných JUDr. M. H., JUDr. O. P., Z. K. a J. B. porušen zákon v ustanovení § 3, § 91, § 93, § 96, § 177 odst. 2, § 190, § 199, § 200, § 202, § 206, § 258, § 270 odst. 5 tr. řádu z roku 1873, § 30 odst. 3 zákona číslo 232/1948 Sb. a § 75 odst. 1, § 76 zákona číslo 319/1948 Sb. Rozsudkem bývalého Státního soudu v Praze ze dne 8.6.1950 sp.zn.: ORI/VII 65/50, jímž byli obvinění JUDr. J. N., JUDr. J. H., F. Z., F. P., A. K., JUDr. Z. P., V. D., JUDr. B. H. a JUDr. J. K. uznáni vinnými zločinem velezrady podle § 1 odst. 2 /odst. 1 písm. a), c)/, odst. 3 písm. b), obvinění F. Z. a F. P. též podle § 1 odst. 3 písm. c) zákona číslo 231/1948 Sb., zločinem vyzvědačství podle § 5 odst. 1, odst. 2 písm. c), obvinění JUDr. J. N., JUDr. J. H., F. P. a A. K. též podle § 5 odst. 2 písm. d), e), obviněný JUDr. J. H. podle § 5 odst. 2 písm. b) citovaného zákona a v řízení, jež tomuto rozsudku předcházelo, byl v neprospěch obviněných JUDr. J. N., JUDr. J. H., F. Z., F. P., A. K., JUDr. Z. P., V. D., JUDr. B. H. a JUDr. J. K. porušen zákon v ustanoveních § 3, § 91, § 93, § 96, § 177 odst. 2, § 190, § 199, § 200, § 202, § 206, § 258, § 270 odst. 5 tr. řádu z roku 1873, § 30 odst. 3 zákona číslo 232/1948 Sb. a § 75 odst. 1, § 76 zákona číslo 319/1948 Sb. Usnesení Nejvyššího soudu, jakož i rozsudek Státního soudu, se v celém rozsahu zrušují. V závěru svého rozhodnutí Nejvyšší soud konstatuje, že i když výsledky provedeného řízení nasvědčují tomu, že obvinění určitou trestnou činnost ve smyslu žalobního tvrzení prováděli, vzniká v důsledku vad řízení a rozhodnutí vážná pochybnost o tom, zda napadeným rozsudkem byl i z hlediska zaměření, konkrétních forem činnosti i rozsahu činnosti jednotlivých obviněných zjištěn skutečný stav věci, jako předpoklad spravedlivého soudního rozhodnutí. Závažnost zjištěných vad řízení, zejména zjevně jednostranné zaměření postupu všech orgánů činných v tomto trestním řízení, pochybnost zesilují, když nasvědčují tomu, že činnost obviněných byla podle verze vzniklé již v přípravném řízení z části uměle vykonstruována a z části zveličena. Přitom věc nebyla objasněna ani z toho hlediska, zda činnost některých obviněných nebyla v určitých směrech vyprovokována orgány Státní bezpečnosti nebo jejich spolupracovníky, ač některé okolnosti svědčily o potřebě i takového objasnění.

Do spisového materiálu byly založeny protokoly o výsledku obviněných F. P., JUDr. J. H., JUDr. Z. P., JUDr. J. K., A. K., JUDr. J. N. a svědka JUDr. J. K. prováděné tehdejší Generální prokuraturou v Praze v dubnu a květnu 1969.

Součástí spisového materiálu je také zpráva tzv. P. komise a fotokopie publikace Proces s vedením záškodnického spiknutí proti republice - H. a společníci.

Z torza trestních spisů bylo zjištěno, že se státní prokurátorka B. účastnila hlavního přelíčení ve dnech 31.3. - 5.4.1950 ve věci proti A. M. a spol., v níž byli souzeni představitelé řeholních řádů.

Z torza dalšího trestního spisu ve spojení s dalšími listinnými důkazy bylo zjištěno, že se obžalovaná účastnila ve dnech 20. - 22.3.1950 hlavního přelíčení v trestní věci proti obv. J. V. a spol.

Během hlavního líčení bylo třeba prokázat, že soudní proces proti JUDr. M. H. byl natolik zmanipulován, že fakticky šlo o čtyřnásobnou vraždu vykonanou prostřednictvím justičního aparátu a zároveň bylo třeba prokázat, že jednání obžalované bylo natolik významné, že bez ní by následek - smrt čtyř osob nenastal, nebo by nenastal tak, jak nastal, resp., že mohla předvídat smrt čtyř osob v nezákonném soudním procesu, přičemž zároveň bylo potřeba prokázat součinnost při projednáváním protiprávním jednání. V souvislosti s nezákonným procesem lze odkázat na shora citované listinné důkazy, zejména pak na zprávu o stavu příprav k veřejnému procesu s „Direktoriem“ datovanou dnem 21.4.1950, která hovoří o vypracování schémat konečných protokolů, na zápis o poradě ve věci „Direktoria“ ze dne 3.5.1950 hovořící o konečné redakci protokolů obžalovaných a svědků, na zápis o poradě ve věci „Direktorium“ konané dne 17.5.1950 hovořící o individuální instruktáži obhájců a na přípis ze dne 26.5.1950 adresovaný Ministerstvu spravedlnosti, který se týká porady o návrzích trestů konané za přítomnosti všech intervenujících prokurátorů, funkcionářů Státního soudu a náměstka generálního prokurátora. Konečně pak v neposlední řadě lze odkázat na audiozáznam a obrazový záznam pořízený z procesu s JUDr. M. H. a spol. Z těchto důkazů vyplývá, že soudní proces byl detailně naplánován před svým začátkem s očekávaným výsledkem a proběhl dle předem připraveného scénáře, když scénáři odpovídal průběh hlavního líčení. Proces s JUDr. M. H. a spol. probíhal za platnosti zákona č. 119/1873 ř. z., jímž se uvádí trestní řád. Dle § 3 toho trestního řádu mají všechny úřady činné v trestním řízení přihlížet se stejnou péčí k okolnostem vhodným k usvědčení i k obraně obviněného. Dle § 30 pak mají členové státního zastupitelství hájit v oboru jim přikázaném zájem státu. Konečně pak dle § 34 mají státní zástupci dbát, aby se náležitě užilo všech prostředků vhodných ke zjištění pravdy. Zjistí-li nepravdivosti, mají dát zákonným způsobem podnět k jejich odstranění. Ze shromážděných listinných důkazů jednoznačně vyplývá, že obžalovaná JUDr. L. P. konala v rozporu se shora uvedenými ustanoveními tehdy platného trestního řádu. Obžalovaná svou trestnou činnost popírá, hájí se v zásadě tím, že pracovala v plné podřízenosti. Nebylo jí známo, že tresty byly dohodnuty předem, byla vnitřně přesvědčena o vině obviněných. O trestech rozhodl soud. Prezident republiky neudělil milost, o vině obžalovaných bylo přesvědčeno množství lidí. V této souvislosti je třeba uvést, že subjektivní přesvědčení o vině obviněného neopírající se o relevantní důkazy, nejméně vede k nezákonnému rozhodnutí. V závislosti na zaujaté obhajobě obžalované je třeba tedy vycházet nepřímou z okolností činu objektivní povahy. Ohledně naplnění subjektivní stránky spáchání trestného činu ze strany obžalované lze vycházet z následujících důkazů. Již před zahájením procesu s JUDr. M. H. a spol. se obžalovaná účastnila dvou obdobných procesů, přičemž v závislosti na této účasti byla vybrána k účasti na procesu s JUDr. M. H. a spol.. Dle situační zprávy Ministerstva spravedlnosti ve věci „Direktoria“ ze dne 2.5.1950 měla společně s dalšími intervenujícími prokurátory studovat **předběžné protokoly**. Z úředního záznamu ze dne 14.5.1950 vyplývá, že se obžalovaná účastnila vypracování hrubého konceptu obžaloby. Z již citovaného přípisu datovaného dnem 26.5.1950 vyplývá, že se obžalovaná účastnila porady ohledně navrhovaných trestů za účasti všech intervenujících prokurátorů a mimo jiné **předsedy Státního soudu JUDr. R., náměstka předsedy Státního soudu JUDr. Č.** Velký počet absolutních trestů měl být neúnosný, nicméně je zřejmé, že měly být uloženy. Z dalšího listinného důkazu datovaného dne 26.5.1950 pak vyplývá, že se obžalovaná měla bezprostředně před zahájením procesu s JUDr. M. H. a spol. účastnit instruktáže za účasti mimo jiné **soudců Státního soudu**, kteří ve věci rozhodovali. Ze zajištěných listinných důkazů jednoznačně vyplývá, že posléze vynesené tresty byly v dohodě tehdejších prokurátorů a soudců stanoveny před zahájením procesu, trestní řízení vedené v dané věci mělo pouze vyvolat zdání zákonnosti faktické fyzické likvidace politických odpůrců. Uložené tresty smrti nebyly

aktem právním a obžalovaná, jak vyplývá z konstatovaných listinných důkazů, si toho musela být vědoma. Musela si být vědoma, že se v součinnosti s dalšími osobami podílí na usmrcení čtyř osob, přičemž její jednání spočívalo v podílu na vytvoření zdánlivé zákonnosti postupu proti poškozené JUDr. M. H. a spol. a tím i v podílu na zneužití justičního aparátu k likvidaci politických odpůrců. Obžalovaná se stíhaného jednání dopustila za platnosti a účinnosti říšského zákona č. 117 - Zákona trestního o zločinech, přečinech a přestupcích. Tento v § 134 uvádí, že kdo jedná proti člověku v obmyslu, aby ho usmrtil, takovým způsobem, že z toho nastane smrt jeho nebo jiného člověka, dopustí se zločinu vraždy; i když výsledek tento nastal jen pro osobní povahu toho, jemuž ublíženo, nebo pouze pro nahodilé okolnosti, za nichž byl čin spáchán a nebo jen z příčin vedlejších náhodou k tomu přistoupivších, pokud tyto příčiny byly přivoděny činem samým. Ve smyslu § 136 a) měl být pachatel potrestán smrtí. Současná právní úprava je pro obžalovanou příznivější, její jednání je tedy nutno kvalifikovat jako spáchání trestného činu vraždy podle § 219 odst. 1, odst. 2 písm. a, g) tr. zákona.

Dle zjištění v hlavním líčení nebyla obžalovaná hlavním pachatelem v projednávané věci, nicméně byla vědomou součástí plánu, jak v „zákonném“ rámci bez ohledu na zjištěné skutečnosti zlikvidovat politické odpůrce. Aby mohlo být pro splnění tohoto záměru užito justičního aparátu, byla nezbytná v dílčím plnění tohoto záměru i účast prokurátora. Obžalovaná se úmyslně podílela na usmrcení čtyř osob pro jejich politické přesvědčení, lze dovodit, že samotný průběh vyšetřování a soudní projednání věci JUDr. M. H. a spol. způsoboval poškozeným značnou psychickou újmu.

Dle § 5 zákona ze dne 9.6.1993 o protiprávnosti komunistického režimu a odporu proti němu č. 198/1993 Sb. se do promlčecí lhůty trestných činů nezapočítává doba od 25.2.1948 do 29.12.1989, pokud z politických důvodů neslučitelných se základními zásadami právního řádu demokratického státu nedošlo k pravomocnému odsouzení nebo zproštění obžaloby. Z datace citovaného rozsudku prezidia Nejvyššího soudu jednoznačně vyplývá, že z politických důvodů nebylo možné v době od spáchání skutku do 29.12.1989 vést trestní řízení. Trestní stíhání obžalované vzhledem k dvacetileté promlčecí lhůtě tedy není promlčeno. Po zvážení shora uvedených důkazů a argumentů lze tedy shrnout, že obžalovaná svým jednáním popsáním ve výroku obžaloby naplnila po objektivní i subjektivní stránce skutkovou podstatu trestného činu vraždy ve smyslu § 219 odst. 1, odst. 2 písm. a, g) tr. zákona.

Stupeň nebezpečnosti výše popsaného jednání obžalované pro společnost je dán zájmem státu a společnosti na ochraně lidského života.

Obžalovaná nemá záznam v rejstříku trestů. Z místa bydliště není k její osobě připomínek.

Při úvaze o druhu a výši trestu, kterým je třeba na obžalovanou působit, vycházel soud ze všech výše uvedených skutečností a osobních poměrů. Soud přihlédl i k polehčujícím a přitěžujícím okolnostem. Obžalované polehčuje, že spáchala trestný čin pod vlivem podřízenosti (§ 33 písm. c) tr. zák.) a vedla před spácháním trestného činu řádný život (§ 33 písm. g) tr. zák.). Přitěžující okolnosti ve smyslu ust. § 34 tr. zák. nebyly zjištěny žádné.

Po zvážení všech hledisek, určujících druh a výměru trestu, uložil soud obžalované JUDr. L. P. trest odnětí svobody v trvání osmi let. Tento trest je ukládán za použití ust. § 40 odst. 1 tr. zákona, které upravuje mimořádné snížení trestu odnětí svobody. Zákon stanoví, že

má-li soud vzhledem k okolnostem případu nebo vzhledem k poměrům pachatele za to, že by použití trestní sazby odnětí svobody tímto zákonem stanovené bylo pro pachatele nepřiměřeně přísné a že lze účelu trestu dosáhnout i trestem kratšího trvání, může snížit trest odnětí svobody pod dolní hranici trestní sazby tímto zákonem stanovené.

Ust. § 40 tr. zákona je dalším prostředkem individualizace trestu a projevem depenalizace trestního zákona. Umožňuje zmírnění trestu odnětí svobody, který je základním druhem trestu a v mnoha případech je trestem obligatorním, pokud nemá alternativu v podobě mírnějšího druhu trestu. Postup podle § 40 tr. zákona tu pak umožňuje řešit situace, kdy trest odnětí svobody uložený v rámci zákonné trestní sazby by neodpovídal okolnostem konkrétního případu a osobě pachatele a kdy dolní hranice tohoto trestu stanovená v zákoně by byla pocíťována jako překážka bránící uložení přiměřeného trestu. Jde proto o snížení trestu odnětí svobody pod dolní hranici zákonné sazby.

Mimořádné snížení trestu odnětí svobody lze opřít o okolnosti případu nebo o poměry pachatele anebo o obě tato hlediska zároveň, vždy ovšem bude stačit alespoň jedno z nich.

Okolnostmi případu se z hlediska použití § 40 odst. 1 tr. zákona rozumí všechny skutečnosti, které mají vliv na posuzování stupně nebezpečnosti trestného činu pro společnost a možností nápravy pachatele. Okolnosti případu nebo poměry pachatele mohou odůvodnit aplikaci § 40 odst. 1 tr. zákona jenom za předpokladu, že by použití nesnížené trestní sazby trestu odnětí svobody bylo pro pachatele nepřiměřeně přísné a že účelu trestu lze dosáhnout i trestem kratšího trvání. Všechny tři podmínky jsou stanoveny kumulativně a musí být splněny zároveň.

Za okolnosti případu nebo poměry pachatele odůvodňující postup podle § 40 odst. 1 tr. zákona lze považovat např. existenci více významných polehčujících okolností, při nedostatku přitěžujících okolností, psychický stav pachatele, není-li důvodem postupu podle § 12, § 25 a § 201a tr. zákona, skutečnost, že byl trestný čin vyprovokován, afekt pachatele, který po spáchání trestného činu pominul apod.

Pro posouzení, jak hluboko lze snížit v konkrétním případě trest pod dolní hranici trestní sazby (při respektování omezení uvedených v § 40 odst. 4 tr. zákona), je rozhodující zhodnocení významu a váhy okolností případu nebo poměrů pachatele a spolu s nimi všech dalších skutečností rozhodných pro výměru trestu, při respektování účelu trestu.

Soud po zralé úvaze dospěl k závěru, s přihlédnutím ke všem shora uvedeným okolnostem posuzovaného případu a pravidlům pro ukládání trestu, že ukládaný trest odnětí svobody v délce osmi let naplní svůj účel. Soud přihlédl k době, jež uplynula od spáchání trestného činu a jež přesáhla 57 let, k době, jež uplynula od okamžiku, kdy bylo možné jednání obž. JUDr. P. trestně stíhat a jež přesáhla 14 roků, k věku obžalované, jejímu zdravotnímu stavu a v neposlední řadě k jejímu podílu na žalovaném jednání, jenž byl nepochybně nižší, než podíl tehdejších renomovaných právníků, ať již v rolích prokurátorů či soudců.

Obžalované byl za zvlášť závažný trestný čin (§ 41 odst. 2 tr. zákona) uložen trest odnětí svobody ve výměře osmi let. Měla by tedy být podle § 39a odst. 2 písm. d) tr. zákona pro jeho výkon zařazena do věznice se zvýšenou ostrahou. Podle § 39 odst. 3 tr. zákona však soud může zařadit pachatele do jiného typu věznice, než do které má být podle odst. 2 zařazen, má-li se zřetelem na závažnost trestného činu a na stupeň a povahu narušení

pachatele za to, že bude jeho náprava v jiném typu věznice lépe zaručena. Kritéria pro zařazování do jednotlivých typů věznic podle § 39a odst. 2 tr. zákona nelze uplatňovat mechanicky, protože zásada individualizace trestu se musí projevit i při stanovení způsobu výkonu trestu odnětí svobody konkrétnímu pachateli. Pouhá povaha trestného činu, za který byl nepodmíněný trest odnětí svobody uložen, nevyjadřuje vždy přesně stupeň a povahu narušení pachatele a ve všech případech neodpovídá režimu, jaký by měl vůči němu být uplatněn na základě § 39a odst. 2 tr. zákona. Proto lze přihlídnout ke všem okolnostem konkrétního případu a zařadit pachatele do jiné věznice.

Soud shora podrobně popsal a rozebral povahu a okolnosti spáchaného trestného činu, stupeň jeho společenské nebezpečnosti, polehčující okolnosti, osobní poměry obžalované a na základě tohoto hodnocení dospěl k přesvědčení, že v posuzovaném případě plně postačí zařazení obžalované JUDr. L. P. do věznice s dozorem.

Proto bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozsudku.

P o u č e n í : **Proti tomuto rozsudku lze do osmi (8) dnů od doručení jeho popisu podat odvolání k Vrchnímu soudu v Praze cestou zdejšího soudu.**

Odvolání mohou podat státní zástupce pro nesprávnost jakéhokoliv výroku, obžalovaný pro nesprávnost výroku, který se ho přímo dotýká, zúčastněná osoba pro nesprávnost výroku o zabránění věci a poškozený pro nesprávnost výroku o náhradě škody a též proto, že příslušný výrok učiněn nebyl, jakož i pro porušení ustanovení o řízení předcházejícím rozsudku, jestliže toto porušení mohlo způsobit, že výrok je nesprávný nebo že chybí.

Státní zástupce musí uvést, zda odvolání podává, byť i zčásti, ve prospěch či v neprospěch obžalovaného.

Odvolání musí být v dané lhůtě odůvodněno tak, aby bylo patrné, v kterých výrocích je rozsudek napadán a jaké vady jsou vytýkány rozsudku nebo řízení, které rozsudku předcházelo.

V Praze dne 1. listopadu 2007

JUDr. Petr Braun, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Andrea Karabínová